

Regels strekkende tot implementatie van Richtlijn (EU) 2019/633 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 inzake oneerlijke handelspraktijken in de relaties tussen ondernemingen in de landbouw- en voedselvoorzieningsketen (PbEU 2019, L 111/59) (Wet oneerlijke handelspraktijken landbouw- en voedselvoorzieningsketen)

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Dit wetsvoorstel strekt tot implementatie van Richtlijn (EU) 2019/633 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 inzake oneerlijke handelspraktijken in de relaties tussen ondernemingen in de landbouw- en voedselvoorzieningsketen (PbEU 2019, L 111/59) (hierna: de richtlijn). De richtlijn is op 30 april 2019 in werking getreden. Krachtens artikel 13, eerste lid, van de richtlijn moet zij uiterlijk 1 mei 2021 in de Nederlandse wetgeving zijn geïmplementeerd. In de bijlage bij deze toelichting is een transponeringstabel opgenomen.

Dit wetsvoorstel vormt daarnaast een belangrijk onderdeel van de uit het regeerakkoord 2017 'Vertrouwen in de Toekomst' voortvloeiende inspanningen van het kabinet-Rutte III om de positie van de boer in de keten te versterken. Het gaat daarbij om de verduidelijking van de wettelijke mogelijkheid in de land- en tuinbouw om samen te werken, het erop toezien dat boeren en tuinders hogere prijzen ontvangen van afnemers die bovenwettelijke eisen stellen en om de aanpak van oneerlijke handelspraktijken. Bij brief van 29 juni 2018 aan de Tweede Kamer over de invulling van de passages uit het regeerakkoord over de versterking van de positie van de boer in de keten maakt de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit mede namens de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat bekend bepalingen omtrent oneerlijke handelspraktijken in de land- en tuinbouw wettelijk te zullen verankeren.

1.2 Probleemstelling

De Nederlandse landbouw- en tuinbouwsector kent een groot aantal ondernemers. Deze individuele boeren en tuinders verkopen vaak homogene producten, die bovendien in meer of mindere mate bederfelijk en seizoensgebonden zijn en waarvan zij het aanbod lastig op korte termijn kunnen aanpassen aan de vraag. Daarnaast worden veel landbouwproducten op een internationale markt verhandeld en hebben boeren en tuinders te maken met risico's die niet altijd makkelijk af te dekken zijn. De schakels verderop in de keten kennen een grotere mate van concentratie waardoor de onderhandelingsmacht tussen de verschillende partijen in de keten onevenwichtig verdeeld kan zijn. De prijs is voor consumenten een belangrijk aankoopcriterium en zorgt voor een continue druk om verkoopprijzen te verlagen. Dit maakt dat boeren en tuinders vaak prijzen in de markt moeten accepteren en hun positie in de keten snel onder druk komt te staan. De onevenwichtigheid in onderhandelingsmacht van de verschillende bedrijven in de keten kan ervoor zorgen dat bepaalde handelspraktijken ontstaan die in strijd zijn met de beginselen van goede trouw en eerlijk handelen. Dit vergroot voor de zwakkere partij in de keten de onzekerheid en risico's, kan een negatieve invloed hebben op innovatie en investeringen en leiden tot inefficiënte productiebeslissingen. Oneerlijke handelspraktijken belemmeren daarmee de ontwikkeling van economisch vitale bedrijven. Dit wordt onderschreven door het rapport *'Improving Market Outcomes. Enhancing the Position of*

Farmers in the Supply Chain van de Agriculture Market Task Force onder leiding van Cees Veerman¹ en nog eens bevestigd door het onderzoek 'Positie primaire producent in de keten' van Wageningen Economic Research. De meeste primaire producenten zeggen hun positie ten opzichte van andere ketenpartijen zoals verwerkers, afzetorganisaties, (groot)handelaren, exporteurs en retailers als relatief zwak te ervaren. De mate waarin ondernemers oneerlijke handelspraktijken ervaren verschilt per sector. Voorbeelden van als oneerlijk ervaren handelspraktijken die voorkomen zijn vertraagde betalingen, onduidelijke contractvoorwaarden, plotselinge of ongerechtvaardigde annulering van bestellingen of opzegging van contracten, gedwongen betaling voor promotie en/of reclamekosten, onverklaarbare afkeur van producten en gedwongen terugname van onverkochte producten. Het kabinet vindt derhalve dat maatregelen wenselijk zijn om oneerlijke handelspraktijken te voorkomen.

1.3 Doel

De richtlijn en het daaruit voortvloeiende wetsvoorstel beogen oneerlijke handelspraktijken te voorkomen en ondernemers die geconfronteerd worden met oneerlijke handelspraktijken de mogelijkheid te bieden om naar de rechter te stappen. Omdat de machtsverhoudingen en afhankelijkheidsrelatie tussen producent en afnemer in de keten er toe kunnen leiden dat producenten terughoudend zijn de gang naar de rechter te maken, heeft de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in de voornoemde brief van 29 juni 2018 als extra waarborg publiekrechtelijk systeemtoezicht door de ACM op de naleving van deze wettelijke bepalingen aangekondigd. Daarnaast wordt voorgesteld een grondslag te regelen voor de minister om een geschillencommissie aan te wijzen om tegemoet te komen aan de behoefte vanuit de sector aan laagdrempelige en onafhankelijke geschilbeslechting. Deze wettelijke verankering van oneerlijke handelspraktijken gecombineerd met publiekrechtelijke handhaving en een mechanisme van onafhankelijke geschillenbeslechting sluit aan bij de voornoemde Richtlijn inzake oneerlijke handelspraktijken in de relaties tussen ondernemingen in de landbouw- en voedselvoorzieningsketen.

2. Hoofdpijnen richtlijn

De kern van de richtlijn wordt gevormd door de in artikel 3 opgenomen 'oneerlijke handelspraktijken'. Lidstaten wordt opgedragen ervoor te zorgen dat de in artikel 3, eerste lid, van de richtlijn vervatte handelspraktijken verboden zijn in bepaalde handelsrelaties tussen afnemers en leveranciers van landbouw- en voedingsproducten. De handelspraktijken uit het tweede lid dienen te worden verboden, tenzij die praktijken voorafgaand op duidelijke en ondubbelzinnige wijze in de leveringsovereenkomst zijn afgesproken. Artikel 9 bepaalt dat het lidstaten vrij staat om strengere regels ter bestrijding van oneerlijke handelspraktijken vast te stellen dan waartoe de richtlijn verplicht. Bovenop de mogelijkheden die voornoemde verbodsbepalingen leveranciers bieden om naleving langs civielrechtelijke weg af te dwingen, verplicht artikel 4 van de richtlijn lidstaten tot het aanwijzen van één of meerdere publieke handhavingsautoriteiten. Artikel 5 en 6 zien op respectievelijk de mogelijkheid voor leveranciers om zich – al dan niet vertrouwelijk – tot deze handhavingsautoriteiten te wenden en de bevoegdheden waarover deze handhavingsautoriteiten dienen te beschikken. Artikel 7 biedt lidstaten de mogelijkheid om het gebruik van alternatieve geschillenbeslechtingsmechanismen te bevorderen.

3. Hoofdpijnen van het wetsvoorstel

3.1 Inleiding

Een deel van de bepalingen van de richtlijn behoeven omzetting in Nederlandse wetgeving. De hoofdpijnen van dit implementatiewetsvoorstel worden hieronder toegelicht: de oneerlijke

¹ https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/agri-markets-task-force/improving-markets-outcomes_en.pdf.

handelspraktijken (3.1), de commissie belast met geschillenbeslechting (3.2) en de handhaving door de Autoriteit Consument en Markt (3.3).

3.2 Oneerlijke handelspraktijken

Artikel 2, eerste lid, van het wetsvoorstel bepaalt dat een afnemer van landbouw- en voedingsproducten onrechtmatig handelt jegens een leverancier indien hij een van de in die bepaling opgesomde handelspraktijken verricht. Ook artikel 3 bevat een lijst van oneerlijke handelspraktijken, met dien verstande dat deze handelspraktijken niet onrechtmatig zijn indien zij voorafgaand duidelijk en ondubbelzinnig zijn overeengekomen tussen de leverancier en de afnemer in de leveringsovereenkomst of in een daaropvolgende overeenkomst. De werking van het bepaalde in de artikelen 2 en 3 wordt beperkt door artikel 3, op grond waarvan de bepalingen met betrekking tot oneerlijke handelspraktijken alleen van toepassing zijn op bepaalde – in artikel 5, eerste lid, onderdeel a tot en met f opgesomde – handelsrelaties. Samengevat komt deze beperking erop neer dat de bescherming die artikel 2 en 3 aan leveranciers bieden alleen geldt in handelsrelaties tussen een grotere afnemer en een kleinere leverancier, waarbij de gehele omzet van de betrokken ondernemingen bepalend is.

3.3 Commissie belast met geschillenbeslechting

Een leverancier die geconfronteerd wordt met een ingevolge dit wetsvoorstel onrechtmatige handelspraktijk, kan zich wenden tot de civiele rechter. Het regeerakkoord kondigt een vorm van geschillenbeslechting ten aanzien van oneerlijke handelspraktijken aan, om een laagdrempeliger alternatief voor de rechter te bieden. Ook de richtlijn schept ruimte voor het stimuleren van alternatieve geschillenbeslechtingsmechanismen. Artikel 6 van het wetsvoorstel biedt daarom een grondslag voor de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit om een commissie aan te wijzen die belast is met het beslechten van geschillen tussen afnemers en leveranciers inzake de toepassing van het bepaalde in de artikelen 2 en 3, zijnde geschillen over de normen met betrekking tot oneerlijke handelspraktijken. Ten aanzien van soortgelijke geschillencommissies op andere terreinen bepaalt de wetgever vaak dat bepaalde organisaties – de verwachte wederpartijen van degenen die het geschil aandragen – verplicht zijn zich aan te sluiten bij de aangewezen geschillencommissie. Een dergelijke aansluitplicht opnemen zou in dit geval een onoverkomelijk afbakeningsprobleem opleveren. Er is immers geen vastomlijnde groep van (rechts)personen die kwalificeren als 'afnemer' in de zin van dit wetsvoorstel. De naar verwachting steeds wisselende samenstelling van de groep afnemers waar zo een aansluitplicht zich op zou richten, zou haar zeer moeilijk werkbaar maken voor afnemers, leveranciers en de organisatie die toe zou moeten zien op de naleving van deze aansluitplicht. Daarom bepaalt het voorgestelde artikel 6, tweede lid, dat iedere afnemer wordt geacht aangesloten te zijn bij de aangewezen geschillencommissie. Afnemers hoeven zich dus niet actief bij de aangewezen geschillencommissie te melden, maar zijn daar van rechtswege bij aangesloten. Leveranciers kunnen zich met een geschil omtrent oneerlijke handelspraktijken wenden tot de geschillencommissie, maar blijven altijd de keuze houden rechtstreeks naar de rechter te stappen. Het is denkbaar dat de aan te wijzen geschillencommissie op grond van haar reglement geschillen beslecht op een breder terrein dan de in dit wetsvoorstel geregelde oneerlijke handelspraktijken, maar de aansluiting van rechtswege ziet in dat geval enkel op de beslechting van geschillen inzake de toepassing van het bepaalde in de artikelen 2 en 3. Behandeling van een geschil door de geschillencommissie doet niets af aan de mogelijkheden tot toezicht en handhaving door de aangewezen handhavingsautoriteit, zoals hierna beschreven onder 3.4. De twee sporen kunnen – geschillenbeslechting en publiekrechtelijke handhaving – nadrukkelijk naast elkaar bestaan en dienen ieder een eigen doel.

3.4 Handhaving door de Autoriteit Consument en Markt

De richtlijn schrijft voor dat lidstaten ten minste één handhavingsautoriteit ter handhaving van het verbod op oneerlijke handelspraktijken aanwijzen. Met dit wetsvoorstel wordt de Autoriteit Consument en Markt belast met het handhaven van het in artikel 7, eerste lid, opgenomen verbod

op onrechtmatige handelspraktijken als bedoeld in de artikelen 2 en 3, waarbij ook het bepaalde in artikel 5 in aanmerking wordt genomen.. Artikel 6 van de richtlijn schrijft voor dat de handhavingsautoriteit beschikt over de bevoegdheid om:

- *Op eigen initiatief of op basis van een klacht een onderzoek in te stellen en uit te voeren.*
Artikel 7, tweede lid, van het wetsvoorstel belast de Autoriteit Consument en Markt met het toezicht op de naleving van het verbod voor afnemers om oneerlijke handelspraktijken te verrichten. Zij kan zowel op eigen initiatief als naar aanleiding van een klacht toezichtshandelingen verrichten.
- *De afnemers en leveranciers te verplichten alle informatie te verstrekken die noodzakelijk is in het kader van het onderzoek naar verboden handelspraktijken.*
Artikel 5:16 van de Algemene wet bestuursrecht geeft de toezichthoudende ambtenaren van de Autoriteit Consument en Markt de bevoegdheid om in het kader van het nalevingstoezicht inlichtingen te vorderen. Artikel 5:20, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht verplicht een ieder om een toezichthouder alle medewerking te verlenen die deze redelijkerwijs kan vorderen bij de uitoefening van zijn bevoegdheden.
- *Onaangekondigde inspecties ter plaatse te verrichten in het kader van hun onderzoeken, overeenkomstig de nationale regels en procedures.*
De krachtens titel 5.2 van de Algemene wet bestuursrecht aan toezichthouders toekomende bevoegdheden stellen deze ambtenaren in staat om onaangekondigde inspecties ter plaatse te verrichten. In het bijzonder zij gewezen op de bevoegdheden om plaatsen te betreden (art. 5:15 Awb), inlichtingen te vorderen (art. 5:15 Awb) en inzage te vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden (art. 5:17 Awb).
- *Geldboetes en andere even doeltreffende sancties en maatregelen op te leggen aan overtreders.*
Artikel 9 van het wetsvoorstel regelt de bevoegdheid om een bestuurlijke boete of een last onder dwangsom op te leggen aan een overtreder van het verbod op oneerlijke handelspraktijken.
- *Een besluit te nemen tot vaststelling van een inbreuk op de in artikel 3 van de richtlijn neergelegde verbodsbepalingen en tot verplichting van de afnemer de verboden handelspraktijk te beëindigen.*
Toepassing van voornoemde bevoegdheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete of een last onder dwangsom vergt een besluit waarin wordt vastgesteld dat er een overtreding van het verbod op oneerlijke handelspraktijken heeft plaatsgevonden. In het bijzonder de bevoegdheid tot het opleggen van een last onder dwangsom is gericht op het doen beëindigen van de overtreding. Ook komt de Autoriteit consument en Markt op grond van artikel 12j van de Instellingswet Autoriteit Consument en Markt de bevoegdheid tot het opleggen van een bindende aanwijzing aan een overtreder van een wettelijk voorschrift met het toezicht op de naleving waarvan zij belast is.
- *Handhavingsbesluiten te publiceren.*
Artikel 12u van de Instellingswet Autoriteit Consument en Markt regelt de openbaarmaking van beschikkingen tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie of een bindende aanwijzing.

Artikel 8, eerste en tweede lid, van het wetsvoorstel verzekert conform artikel 5, tweede lid, van de richtlijn dat leveranciers en organisaties waar een leverancier lid van is of andere organisaties die rechtmatig belang hebben bij de vertegenwoordiging van leveranciers de Autoriteit Consument en Markt om handhaving van het verbod op oneerlijke handelspraktijken kunnen verzoeken, door te

bepalen dat hun status als belanghebbende ter zake van rechtswege gegeven is. De Autoriteit Consument en Markt kan daarnaast ook uit eigen beweging tot toezicht en sanctionering overgaan. Artikel 8, derde, vierde, en vijfde lid, van het wetsvoorstel bepalen conform artikel 5, vierde, vijfde en zesde lid, van de richtlijn dat degene die om handhaving verzoekt (de ‘klager’ in de terminologie van de richtlijn) binnen redelijke termijn gemotiveerd te horen krijgt wat er met zijn verzoek gebeurt en dat een eventueel onderzoek van de Autoriteit Consument en Markt binnen redelijke termijn wordt verricht. Artikel 8, zesde lid, van het wetsvoorstel geeft degene die om handhaving verzoekt de mogelijkheid om de Autoriteit Consument en Markt te verzoeken vertrouwelijk om te gaan met de identiteit van de leverancier en andere – door de verzoeker expliciet aangeduide – gevoelige informatie met betrekking tot de leverancier. Met voornoemde bepalingen wordt beoogd – conform de intentie van de richtlijn – de leverancier relatieve vertrouwelijkheid te bieden. Het bewaren van deze vertrouwelijkheid kan de Autoriteit Consument en Markt echter belemmeren in de goede uitvoering van haar werkzaamheden, bijvoorbeeld wanneer het deugdelijk motiveren van een handhavingsbesluit vereist dat gegevens bekend worden gemaakt aan de overtreder waarvan de verzoeker om vertrouwelijke behandeling heeft gevraagd. Het ligt in zo een geval in de rede dat de Autoriteit Consument en Markt aan de verzoeker vraagt het verzoek om vertrouwelijkheid (gedeeltelijk) in te trekken. Uiteindelijk is de keuze omtrent het bewaren of opheffen van de vertrouwelijkheid van de betreffende informatie aan de verzoeker. Houdt de verzoeker vast aan vertrouwelijkheid, dan kan dit derhalve tot gevolg hebben dat de Autoriteit Consument en Markt een onderzoek afsluit zonder handhavend op te kunnen treden.

4. Financiële gevolgen

PM

5. Advies en consultatie

PM

6. Overgangsrecht en inwerkingtreding

Op grond van artikel 13 is deze wet niet meteen van toepassing op op het moment van publicatie van deze wet reeds bestaande overeenkomsten. Deze overeenkomsten dienen evenwel uiterlijk twaalf maanden na de dag van publicatie van deze wet in het Staatsblad in overeenstemming te worden gebracht met de wet. Op overeenkomsten gesloten tussen publicatie en inwerkingtreding van de wet is de wet derhalve wél meteen van toepassing.

Artikel 12 bepaalt dat de wet in werking treedt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Afhankelijk van de voortgang van het wetgevingsproces, is denkbaar dat dit tijdstip vóór de implementatiedeadline van de richtlijn komt te liggen. Het kabinet ziet het wetsvoorstel immers niet louter als verplichte implementatie van een Europese richtlijn, maar beschouwt het ook – zoals vermeld in de inleiding van deze toelichting – als belangrijke stap ter uitvoering van het in het regeerakkoord geuite voornemen om oneerlijke handelspraktijken in de voedselvoorzieningsketen tegen te gaan.

Artikelsgewijs

Artikel 1

Anders dan de richtlijn wordt in dit wetsvoorstel aangenomen dat het begrip ‘overheidsinstantie’ geen wettelijke definitie behoeft. Mocht er evenwel toch onduidelijkheid over ontstaan, dan dient ‘overheidsinstantie’ in de Wet oneerlijke handelspraktijken landbouw- en voedselvoorzieningsketen te worden begrepen overeenkomstig artikel 2, onderdeel 3, van de richtlijn.

Artikel 5

Artikel 5, eerste lid, regelt in welke verhoudingen de in de artikelen 2 en 3 geregelde normen van toepassing zijn, en maakt daarbij gebruik van omzetcategorieën. Het tweede lid bepaalt dat de in het eerste lid bedoelde omzet wordt begrepen overeenkomstig de bijlage bij Aanbeveling 2003/361/EG van de Commissie van 6 mei 2003 betreffende de definitie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen (PB L 124). Die aanbeveling beschrijft welke soorten onderneming bij de berekening van de omzet in aanmerking worden genomen. De omzet van een onderneming wordt samengeteld met de omzet van eventuele partnerondernemingen in de zin van artikel 3, tweede lid, van die bijlage en verbonden ondernemingen in de zin van artikel 3, derde lid, overeenkomstig artikel 6. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen de omzet van een onderneming op het gebied van landbouw- en voedingsproducten en eventuele overige omzet van dezelfde onderneming, die voor de toepassing van artikel 5 van het wetsvoorstel dus ook wordt meegerekend. De Europese Commissie heeft voor ondernemers een uitgebreide gebruikersgids beschikbaar gesteld over de toepassing van voornoemde aanbeveling.²

Artikel 7

Op grond van het tweede lid is de Autoriteit Consument en Markt belast met het toezicht op de naleving van het in het eerste lid geregelde gebod. Zij is daarmee een aangewezen nationale handhavingsautoriteit als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van de richtlijn. Op grond van het derde lid werkt de Autoriteit Consument en Markt samen de aangewezen handhavingsautoriteiten van andere lidstaten bij onderzoeken met grensoverschrijdende dimensies, bijvoorbeeld door het verrichten van toezichtshandelingen of daarom te verzoeken. Deze samenwerking ziet niet op de uitvoering van handhavingsbesluiten zoals boetes.

Artikel 10

Artikel 10 ziet op de hoogte van de door de Autoriteit Consument en Markt ter handhaving van deze wet op te leggen bestuurlijke boetes, waarbij wordt aangesloten op hetgeen op vergelijkbare terreinen als maximum geldt, zoals de boetes in het kader van oneerlijke handelspraktijken op grond van de Wet handhaving consumentenbescherming.

Artikel 11

Deze bepaling regelt de rol van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit bij de vaststelling van beleidsregels van de Autoriteit Consument en Markt met betrekking tot de uitoefening van de in deze wet aan de Autoriteit Consument en Markt toegekende bevoegdheden. Hierbij wordt aangesloten op vergelijkbare bepalingen als artikel 5a van de Mededingingswet en artikel 2.4 van de Wet handhaving consumentenbescherming.

Artikel 15

Door wijziging van de Bijlage 2 bij de Algemene wet bestuursrecht kunnen beroepen tegen besluiten op grond van de Wet oneerlijke handelspraktijken landbouw- en voedselvoorzieningsketen worden ingesteld bij de Rechtbank Rotterdam. Eventueel hoger beroep dient vervolgens te worden ingesteld bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven. Hiermee wordt aangesloten bij soortgelijke wetgeving gericht op het bedrijfsleven, zoals de handhaving van normen met betrekking tot oneerlijke handelspraktijken op grond van de Wet handhaving consumentenbescherming.

Artikel 16

De citeertitel van deze wet wordt met dit artikel vastgesteld op 'Wet oneerlijke handelspraktijken landbouw- en voedselvoorzieningsketen'.

² <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/15582/attachments/1/translations/nl/renditions/native>

Bijlage: transponeringstabel richtlijn 2019/633

Bepaling EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling (verwezen wordt naar bepalingen in de Wet oneerlijke handelspraktijken landbouw- en voedselvoorzieningsketen, tenzij anders aangegeven)	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel 1, eerste lid	Behoeft geen implementatie, bevat doel van de richtlijn		
Artikel 1, tweede lid	Artikel 5		
Artikel 1, derde lid	Behoeft geen implementatie		
Artikel 1, vierde lid	Artikel 13		
Artikel 2	Artikel 1		
Artikel 3, eerste lid	Artikelen 2 en 7, eerste lid		
Artikel 3, tweede lid	Artikelen 3 en 7, eerste lid		
Artikel 3, derde lid	Artikel 4		
Artikel 3, vierde lid	Artikelen 2, 3 en 7, eerste lid		
Artikel 4, eerste lid	Artikel 7, tweede lid		
Artikel 4, tweede lid	Behoeft geen implementatie, daar niet meer dan één handhavingsautoriteit wordt aangewezen		
Artikel 5, eerste lid	Artikel 8, eerste lid		
Artikel 5, tweede lid	Artikel 8, eerste en tweede lid		
Artikel 5, derde lid	Artikel 8, zesde lid		
Artikel 5, vierde lid	Artikel 8, derde lid		
Artikel 5, vijfde lid	Artikel 8, vierde lid		
Artikel 5, zesde lid	Artikel 8, vijfde lid		
Artikel 5, zevende lid	Artikel 7, tweede lid		

Artikel 6, eerste lid	Artikelen 7, tweede lid, en 9, titel 5.2 van de Algemene wet bestuursrecht en artikelen 12j en 12u van de Instellingswet Autoriteit Consument en Markt		
Artikel 6, tweede lid	Behoeft geen implementatie, tegen de toepassing van genoemde bevoegdheden rechtsbescherming mogelijk is conform de Algemene wet bestuursrecht		
Artikel 7	Artikel 6	Het staat lidstaten vrij om alternatieve doeltreffende en onafhankelijke geschillenbeslechtsmechanismen in te zetten met het oog op de beslechting van geschillen tussen leveranciers en afnemers inzake oneerlijke handelspraktijken	Artikel 6 van het wetsvoorstel biedt grondslag om een commissie aan te wijzen die belast is met het beslechten van dergelijke geschillen
Artikel 8	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich rechtstreeks tot handhavingsautoriteiten en de Europese Commissie		
Artikel 9	Behoeft geen implementatie		
Artikel 10, eerste lid	Artikel 12		
Artikel 10, tweede lid	Behoeft geen implementatie		
Artikel 10, derde lid	Behoeft geen implementatie		
Artikel 11	Behoeft geen implementatie		
Artikel 12	Behoeft geen implementatie		
Artikel 13	Behoeft geen implementatie		
Artikel 14	Behoeft geen implementatie		
Artikel 15	Behoeft geen implementatie		